

การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

THE STUDY MOTIVATION FOR LEARNING ACHIEVEMENT IN THE HISTORY OF
BUDDHISM SUBJECT OF FIRST-YEAR STUDENTS
MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY

^[1]มณฑกานต์ แป้นกลม Monthakant Paenklom

^[2]ชาติชาย พัทธกษณาคม Chartchai Phitaktanakhom

^[3]พระสมุห์โชคดี วชิรปัญญา Phrasamu Chokdee Vachirapanyo

^[4]พรทิพย์ วรรณวิโรจน์ Porntip Wannawiro

^{[1] [2] [3] [4]}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author Email: monthakant.paen@mcu.ac.th

Article Received: July 17, 2023. Revised: December 18, 2023. Accepted: December 18, 2023.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมแรงจูงใจทางการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี คือ การวิจัยเชิงปริมาณ มีกลุ่มตัวอย่างที่เป็น นิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 196 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ นิสิตและอาจารย์ จำนวน 12 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการส่งเสริมแรงจูงใจทางการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย ด้านความกล้าเสี่ยง/กล้าตัดสินใจทางการเรียน ด้านความขยันและตั้งใจใฝ่เรียนรู้ ด้านความรับผิดชอบตนเองทางการเรียน ด้านการมีส่วนร่วมและร่วมมือ ด้านความอดทนในการทำงาน ด้านการรู้จักวางแผนทางการเรียน

คำสำคัญ: แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์, วิชาประวัติพระพุทธศาสนา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ABSTRACT

The objectives of this research article were 1) to study motivation for learning achievement in the history of buddhism subject of first-year students Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 2) To study guidelines to promote motivation for learning achievement in the history of buddhism subject of first-year students Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Mixed methods research, quantitative research used a questionnaire with 196 sample data were analyzed by statistical values such as frequency, percentage,

mean, standard deviation. Qualitative research were in-depth interview with 12 key informant data were analyzed by content analysis. Results were shown as follows: 1) the motivation for learning achievement in the history of buddhism subject of first-year students Mahachulalongkornrajavidyalaya University overall at a high level, 2) guidelines to promote motivation for learning achievement in the history of buddhism subject of first-year students Mahachulalongkornrajavidyalaya University consists of daring to take risks/daring to make educational decisions, diligence and willingness to learn, educational self-responsibility, participation and cooperation, working endurance, and study plan.

Keywords: Motivation for Learning Achievement, The History of Buddhism Subject, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

บทนำ

การศึกษามีบทบาทต่อการพัฒนาเด็ก เยาวชนและประชาชนให้เป็นผู้มีคุณภาพที่จะสามารถพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกสมัยปัจจุบัน การจัดการศึกษาของประเทศไทยจะต้องเร่งรัดพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีศักยภาพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งยังสามารถอนุรักษ์ความเป็นไทยได้ในประชาคมโลก โลกในยุคนี้มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างกว้างขวาง รวดเร็ว และทั่วถึงกันทุกมุมโลก กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูป เปลี่ยนแปลง เพิ่มพูนศักยภาพของบุคคลทั้งด้านความรู้ ทักษะ ทศนคติ ค่านิยม โดยการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีคุณค่า มีความสามารถ มีคุณภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาประเทศชาติได้อย่างเต็มศักยภาพมี “การพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development) และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” เป็นการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ดังนั้น แนวทางและทิศทางการศึกษาของชาติ จึงเป็นการเพื่อก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน มีความสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และเจริญก้าวหน้าของวิทยาการ องค์ความรู้ต่างๆ ทำให้การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นิสิต นักศึกษาไทยเป็นเรื่องที่สำคัญเร่งด่วนที่สถานศึกษาหรือสถาบันจะต้องช่วยกันดำเนินการ เพราะเกี่ยวข้องกับคุณภาพของการศึกษาไทย ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และทัดเทียมกับนานาชาติซึ่งเป้าหมายสูงสุดในการเรียนของแต่ละคน คือความสำเร็จในการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาที่มีความแตกต่างกัน ครูอาจารย์ผู้สอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนด้วย เพราะวิชาเรียนแต่ละวิชาจะมีลักษณะเนื้อหาวิชา ความยากง่าย และวิธีการเรียนที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้น ผู้เรียนจะต้องเข้าใจธรรมชาติของแต่ละรายวิชาที่เรียน ตลอดจนหาวิธีการศึกษาเรียนรู้เพื่อให้ประสบความสำเร็จในแต่ละรายวิชาให้มากที่สุด การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาจึงไม่ใช่เรื่องที่ทำได้ง่ายสำหรับนักเรียนทุกคนซึ่งบางคนต้องใช้ความเพียรพยายามความตั้งใจและความอดทนในการเรียนรู้อย่างไม่ลดละจึงจะทำให้ประสบผลสำเร็จเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแรงจูงใจ คือ การพัฒนา เป็นการทำให้มีอยู่ให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง สังคม หรือหน่วยงานที่ตนทำงานอยู่ เพื่อความก้าวหน้าและการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในการศึกษาที่เช่นกัน ผู้เรียนจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา โดยการสร้างองค์ความรู้ในรายวิชาต่างๆ ตามตำราเรียนและความรู้ที่อื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ตนศึกษา การที่บุคคลพยายามที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนด้วยตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิมหรือมีความเหมาะสมกว่าเดิม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (สุรตนา จงรักษ์ , 2556)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้จัดการศึกษาเพื่อสนองตามพระราชประสงค์ของพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ปิยมหาราช พระองค์ผู้ทรงสถาปนาที่จะให้เป็นสถานศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุและคฤหัสถ์ทั่วไป ซึ่งได้เปิดดำเนินการศึกษาในรูปแบบมหาวิทยาลัยสงฆ์ ตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2490 โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาบัณฑิตให้มีปฏิพาน่าเลื่อมใส ใฝ่รู้ ใฝ่คิด เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา มีศรัทธา อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม (กองทะเบียนและวัดผล, 2552) โดยเฉพาะวิชาประวัติพระพุทธศาสนา มีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมา ความสำคัญ และลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา มีความรู้ความเข้าใจการแยกนิกาย การขยายตัวของพุทธศาสนาเข้าไปในนานาประเทศ มีความรู้ความเข้าใจอิทธิพลของพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมในประเทศนั้นๆ และมีความรู้ความเข้าใจสามารถอธิบายการเกิดองค์การหรือกระบวนการใหม่ๆ ในวงการพุทธศาสนา

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งผลการศึกษาจะทำให้ทราบแรงจูงใจในการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนา ซึ่งจะทำให้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความสำคัญ และลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา เข้าใจอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อวัฒนธรรมในประเทศต่างๆ เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมแรงจูงใจทางการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1) ประชากร คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้แก่ คณะพุทธศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะ ครุศาสตร์ จำนวน 400 รูป/คน (สำนักทะเบียนและวัดผล,

2565) 2) กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ใช้ตารางคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 รูป/คน 3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนา ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565 เลือกแบบเจาะจงจำนวน 8 รูป/คน และอาจารย์ประจำ หรืออาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่สอนรายวิชาประวัติพระพุทธศาสนา เลือกแบบเจาะจง จำนวน 4 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม เกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล และตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย ด้านความกล้าเสี่ยง/กล้าตัดสินใจทางการเรียน ด้านความขยันและตั้งใจใฝ่เรียนรู้ ด้านความรับผิดชอบตนเองทางการเรียน ด้านการมีส่วนร่วมและร่วมมือ ด้านความอดทนทางการเรียน และ ด้านการรู้จักวางแผนทางการเรียน ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ 2) แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมแรงจูงใจทางการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ 1) ศึกษาทฤษฎี งานวิจัย และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรของงานวิจัยในครั้งนี้ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาคำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร และดำเนินงานสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกับกรอบแนวคิดในการวิจัย 2) สร้างเครื่องมือได้แก่ แบบสอบถาม แล้วตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน มีคำถาม จำนวน 30 ข้อ ได้คะแนน IOC (Item-Object Congruence) รายข้อ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าแบบสอบถามใช้ได้ 3) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนิสิตชั้นปีที่ 1 ของวิทยาเขตสุรินทร์ จำนวน 30 รูป/คน เพื่อคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ของครอนบาค ผลค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.972

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นทำการส่งแบบสอบถามได้รับการตอบกลับมา จำนวน 196 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สรุปผลดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยภาพรวม

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ พระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ภาพรวม	n = 196			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านความกล้าเสี่ยง/กล้าตัดสินใจทางการเรียน	4.26	0.75	มาก	6
2. ด้านความขยันและตั้งใจใฝ่เรียนรู้	4.54	0.61	มากที่สุด	1
3. ด้านความรับผิดชอบตนเองทางการเรียน	4.51	0.62	มากที่สุด	3
4. ด้านการมีส่วนร่วมและร่วมมือ	4.53	0.66	มากที่สุด	2
5. ด้านความอดทนทางการเรียน	4.28	0.76	มาก	5
6. ด้านการรู้จักวางแผนทางการเรียน	4.51	0.73	มากที่สุด	4
ภาพรวม	4.03	0.67	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความขยันและตั้งใจใฝ่เรียนรู้ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.61) รองลงมา คือด้านการมีส่วนร่วมและร่วมมือ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.66) ด้านความรับผิดชอบตนเองทางการเรียน ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.62) ด้านการรู้จักวางแผนทางการเรียน ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.73) ด้านความอดทนทางการเรียน ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.76) และด้านความกล้าเสี่ยง/กล้าตัดสินใจทางการเรียน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมแรงจูงใจทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านความกล้าเสี่ยง/กล้าตัดสินใจทางการเรียน ประกอบด้วยนิสิตมีความมุ่งหวังที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนรายวิชานี้ นิสิตปฏิบัติงานด้วยความคิดของตนเองไม่ต้องรอให้ใครมาบังคับ นิสิตชอบทำงานท้าทายความสามารถ นิสิตอาสาทำงานท้าทายความสามารถ และนิสิตชื่นชอบความแข่งขันและมุ่งหวังผลประโยชน์ทุกครั้ง

2.2 ด้านความขยันและตั้งใจใฝ่เรียนรู้ ประกอบด้วย เมื่อนิสิตมีข้อสงสัยในบทเรียนมักจะเข้าถามอาจารย์ผู้สอน นิสิตใช้เวลาว่างทบทวนเนื้อหาที่เรียนมาอยู่เสมอ นิสิตชอบหาคำตอบที่อยากรู้จากเพื่อน มากกว่าทดลองหาคำตอบด้วยตนเอง นิสิตจดจ่อกับการสอนและปฏิบัติตามคำสั่งเสมอ และนิสิตไม่สนใจสิ่งเร้ารอบข้างในระหว่างเรียน

2.3 ด้านความรับผิดชอบตนเองทางการเรียน ประกอบด้วยนิสิตทำงานส่งตามกำหนดทุกครั้งที่ได้รับมอบหมาย นิสิตมีความตั้งใจในการทำงานให้เสร็จก่อนเพื่อน นิสิตชอบทำงานด้วยตนเองไม่ชอบให้ผู้อื่นทำให้นิสิตทำงานผิดพลาดมักจะคิดว่างานนั้นยากเกินไปเสมอและนิสิตทำงานการบ้านด้วยตนเองไม่ลอกคนอื่น

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมและร่วมมือ ประกอบด้วยนิสิตชอบจับกลุ่มอภิปรายเนื้อหา/งานกับเพื่อนในชั้นเรียน นิสิตร่วมมือกับเพื่อนเพื่อทำภาระงานที่ได้รับมอบหมาย นิสิตมีปัญหาระหว่างทำงานนิสิต

สอบถามอาจารย์ทันที นิสิตชอบแสดงความคิดเห็นร่วมกับอาจารย์และเพื่อนในชั้นเรียน และนิสิตชอบช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มเมื่อมีปัญหา

2.5 ด้านความอดทนในการทำงาน ประกอบด้วยนิสิตทำงานด้วยความสนุกแม้ยากลำบากหรือใช้เวลานาน เจอปัญหาที่ยากนิสิตพยายามแก้ไขปัญหให้ได้ นิสิตไม่เคยท้อต่ออุปสรรค แม้การเรียน/งานที่ได้รับมอบหมายจะยากแค่ไหน นิสิตชอบทำงานไม่หยุดพักจนกว่างานนั้นจะเสร็จ และนิสิตพร้อมที่จะทำงานภายใต้ความกดดันต่างๆ

2.6 ด้านการรู้จักวางแผนทางการเรียน ประกอบด้วยนิสิตวางแผนการเรียนล่วงหน้าเมื่อมีเวลาว่าง นิสิตทำงานตามลำดับขั้นตอนที่วางแผนเอาไว้ นิสิตเตรียมหนังสือและอุปกรณ์การเรียนทุกครั้ง นิสิตมีการไตร่ตรองก่อนตัดสินใจทำอะไรเสมอ และนิสิตวางแผนการเรียนล่วงหน้าเมื่อมีเวลาว่าง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านความขยันและตั้งใจใฝ่เรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมและร่วมมือ ด้านความรับผิดชอบตนเองทางการเรียน ด้านการรู้จักวางแผนทางการเรียน ด้านความอดทนทางการเรียน และด้านความกล้าเสี่ยง/กล้าตัดสินใจทางการเรียน ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องบางประการกับการวิจัยของพระมหาธานินทร์ ฐิติวิโร (อินทวิ) (2545) ที่ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการส่งเสริมแรงจูงใจทางการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มี 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความกล้าเสี่ยง/กล้าตัดสินใจทางการเรียน 2) ด้านความขยันและตั้งใจใฝ่เรียนรู้ 3) ด้านความรับผิดชอบตนเองทางการเรียน 4) ด้านการมีส่วนร่วมและร่วมมือ 5) ด้านความอดทนในการทำงาน 6) ด้านการรู้จักวางแผนทางการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้นั้น ผู้เรียนต้องมีความพอใจ ชอบใจ รักใคร่ ต้องการที่จะแสวงหาความรู้ และต้องมีแรงจูงใจหลายด้านประกอบกัน ได้แก่ ด้านความขยันและตั้งใจใฝ่เรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมและร่วมมือ ด้านความรับผิดชอบตนเองทางการเรียน และด้านการรู้จักวางแผนทางการเรียน ด้านความอดทนทางการเรียน และด้านความกล้าเสี่ยง/กล้าตัดสินใจทางการเรียน เป็นแรงผลักดันไปสู่ความสำเร็จในการเรียน ทำให้ลดความเสี่ยงต่อความสูญเปล่าทางการศึกษา อันก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติได้ ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดของพระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต) (2538) ที่กล่าวว่า ทางพระพุทธศาสนาถือว่าแรงจูงใจในการกระทำของมนุษย์ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ 1) ตัณหา ความพอใจ ชอบใจ ยินดี อยาก รักใคร่ ต้องการ ที่ไม่ดี ไม่เกื้อกูลเป็นอกุศล และ 2) ฉันทะ ความพอใจ ชอบใจ ยินดี อยากรักใคร่ ต้องการ ที่ดีงาม สบาย เกื้อกูลเป็นกุศล และผลการวิจัยมีความสอดคล้องบางประการกับการวิจัยของกัญญา สรรพศรี (2561) ที่ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และหลักไตรสิกขา คือการพัฒนาความฉลาดทางจิตที่ใช้ในการรับรู้ข้อมูลทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและการกระทำ เพื่อจัดการความรู้สึกต่อสิ่งที่มีผลกระทบต่ออารมณ์หรือสิ่งเร้าภายนอก ซึ่งเกิดจากการเรียน การอยู่ร่วมกันกับเพื่อน ครูและผู้ปกครอง ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ตามหลักไตรสิกขา คือ การพัฒนากระบวนการรับรู้อารมณ์มี 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นผัสสะ เป็นการพัฒนาให้เด็กมีสติต่อการรับรู้ทางอายตนะ 2) เวทนา เป็นการเรียนรู้และเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง 3) ขั้นจดจำข้อมูล เป็น

ชั้นที่เกิดการรู้จำในสิ่งที่มีกระทบอย่างถูกต้องและเหมาะสม 4) ขั้นปรุงแต่งอารมณ์ เป็นการฝึกทักษะทางความคิดในเชิงสร้างสรรค์ ให้เด็กคิดดีและเกิดการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้องและเหมาะสม 5) ขั้นวิเคราะห์และสังเคราะห์อารมณ์ เป็นการพัฒนาให้เด็กได้บูรณาการข้อมูลความรู้ที่ได้รับทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการรับรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ก่อนการตัดสินใจและลงมือปฏิบัติ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังมีความสอดคล้องบางประการกับการวิจัยของ THACH MINH TRUNG (2561) ที่ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จากสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จำแนกเป็นรายด้านโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาตามค่าเฉลี่ย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ ด้านการเรียนรู้และด้านการศึกษาต่อ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการฝึกอบรม อยู่ในระดับมาก 2) แรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจากสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จำแนกตามตัวแปรอิสระ พบว่า นิสิตที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ยกเว้นด้านการเรียนรู้ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางการส่งเสริมแรงจูงใจทางการเรียนวิชาประวัติพระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มี 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความกล้าเสี่ยง/กล้าตัดสินใจทางการเรียน 2) ความขยันและตั้งใจใฝ่เรียนรู้ 3) ความรับผิดชอบตนเองทางการเรียน 4) การมีส่วนร่วมและร่วมมือ 5) ความอดทนทางการทำงาน 6) การรู้จักวางแผนทางการเรียน สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรส่งเสริมให้นิสิตมีความกล้าตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียน โดยเพิ่มความท้าทายในการจัดการเรียนการสอนจัดกิจกรรมการแข่งขันและมอบของรางวัล หรือสิ่งจูงใจที่มีคุณค่าทางจิตใจให้กับนิสิต

1.2 ควรเสริมสร้างความอดทนให้นิสิตเตรียมพร้อมรับความกดดันทางการทำงานต่างๆ โดยจัดเวลาให้นิสิตมีโอกาสได้เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาประจำวิชา เพื่อขอคำแนะนำ ชี้แนะ แนวทางในการทำงานแก่นิสิต

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2.2 ควรวิจัยเรื่องควรทำการวิจัยเรื่อง โมเดลแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อศึกษาองค์ประกอบของแรงจูงใจ

เอกสารอ้างอิง

- กองทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2552). **คู่มือนิสิตระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2552**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- กัญญาพร สรรพศรี. (2561). **การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1**. คุษณินพนธ์พุทธศาสตร์ดุขณิบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต). (2538). **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาธานินทร์ ฐิติวิโร (อินทวิ). (2545). **การศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักทะเบียนและวัดผล. (2565). **สถิตินิสิตประจำปีการศึกษา 2565 สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. แหล่งที่มา <https://reg.mcu.ac.th/>. สืบค้นเมื่อ 10 ต.ค. 2565.
- สุรตนา จงรักษ์. (2556). **แรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของพนักงานบริษัท ABC**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3). 607–610.
- THACH MINH TRUNG. (2561). **แรงจูงใจในการพัฒนาตนของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจากสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.